

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 01.11.2017
Deres ref.:
Vår ref.: 2017/8073 MAALFRIH

Høringsuttalelse: Forslag om å etablere ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid og forslag til endringer i studiekvalitetsforskriften og forskrift om ansettelsesvilkår, vitenskapelige stillinger

Institutt for musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo takker for muligheten til å spille inn en høringsuttalelse om etablering av ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid. Høringsuttalelsen sendes inn på vegne av Institutt for musikkvitenskap.

Institutt for musikkvitenskap er det største musikkvitenskapelige miljøet i Norden. Instituttet gir forskningsbasert undervisning på alle nivå innenfor et bredt spekter av musikkvitenskapelige temaer og perspektiver.

Innledning

Instituttet stiller seg svært positiv til at praksisorientert forskning innen de estetiske fagene vies større plass og anerkjennelse innen UH-sektoren, og mener det er viktig at det etableres en PhD innen kunstfag basert på kunstnerisk virke og metoder. Det har skjedd mye spennende innen kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom de 15 årene programmet har eksistert.

Imidlertid ser vi behov for å trekke fram noen problemstillinger knyttet til begrepsbruken om forsknings- og utdanningsaktiviteter på feltet.

Følgende høringsuttalelse dreier seg i hovedsak om at forslaget setter opp et skarpt skille mellom vitenskapelig forskningsvirksomhet og utviklingsarbeid innen utøvende og skapende kunst fundert i kunstneriske metoder, noe vi mener bør nyanseres. Det kan godt være at det finnes gode grunner for en slik deling med tanke på strukturelle utfordringer, og spesielt med tanke på kvalifisering til faglige stillinger, men vi stiller likevel spørsmål ved det faglige grunnlaget for visse formuleringer i forslaget.

Institutt for musikkvitenskap
Postadr.: Postboks 1017 Blindern, 0315 Oslo
Kontoradr.: ZEB-bygningen, Sem Sælands
vei 2 A, 0371 Oslo

Telefon: 22 85 47 50
Telefaks: 22 85 47 63
postmottak@hf.uio.no
<http://www.hf.uio.no/imv/>
Org.nr.: 971 035 854

Kunstnerisk og vitenskapelig forskning i Norge

I forslaget står det: ”Det obligatoriske tilnavnet, i kunstnerisk utviklingsarbeid, etter ph.d., viser at graden er basert på kunstneriske metoder, og dermed skiller den seg fra doktorgrader som er basert på vitenskapelig metode”.

Departementets skille mellom doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid, altså basert på kunstneriske metoder, og doktorgrader som er basert på vitenskapelige metoder (det være seg humanistiske eller andre tradisjoner) er relevant og langt på veg i tråd med virkeligheten nasjonalt i Norge. Og det er klart at kunstneriske prosesser ikke er det samme som forskning. Målet med kunst og vitenskap er forskjellig og kravene om metodisk stringens er ikke tilstede på samme måte i kunst, og bør kanskje heller ikke være det dersom målet er å lage god kunst.

Men det er likevel slik at disse to ”virkelighetene” ikke nødvendigvis utelukker hverandre, og det finnes mange eksempler internasjonalt der ”Artistic Research” er godt etablert, for eksempel i høyere utdanning på universiteter og høyskoler i USA og England, uten at det tas utgangspunkt i en motsetning mellom det å drive utøvende/skapende kunst på høyt nivå og det å holde høyt teoretisk/metodologisk/vitenskapelig nivå i måten man dokumenterer forskningen på, hvis man først skal dokumentere kunstnerisk arbeid. I forslaget er ”eksplisitt refleksjon” nevnt som en del av dokumentasjonen som skal inngå i graden, uten at det er klart hva som ligger i dette, eller om og hvordan det skal etableres normer for bedømming av dette.

Begrepet ”Artistic Research” er direkte oversatt og brukt som henholdsvis ”konstnærlig forskning” i Sverige og ”kunstforskning” i Danmark. Det fremstår derfor uklart hvorfor ”research” er oversatt til ”utviklingsarbeid” og ikke til ”forskning” i norsk sammenheng, og hva som anses å være annerledes i en norsk sammenheng og som skulle tilsi en annen forståelse av begrepet her. Spørsmålet forsterkes av at Program for kunstnerisk utviklingsarbeid selv definerer utviklingsarbeid som ”research” på sine engelskspråklige nettsider. Om utviklingsarbeid er noe annet enn forskning, forblir uklart.

Det finnes et produktivt grenseland mellom det kunstneriske og det vitenskapelige som bringer stor forskningsgevinst internasjonalt, og som innehar stort potensial. Dette er ikke tatt vare på i tilstrekkelig grad i Norge, og svekkes ytterligere når dette skillet settes i system. Utvekslingen vil i praksis kunne være gjensidig: hvorfor skal man ikke kunne ta i bruk vitenskapelige tekster og metoder i kunstnerisk forskning – slik det også i mange tilfeller gjøres allerede – hvis det skulle vise seg å være gunstig?

Produktiv nyansering

Vi mener at det er på høy tid at det etableres en PhD i kunstnerisk og skapende virke, men vi stiller spørsmål om hvorfor forslaget til en slik grad tar utgangspunkt i et skille mellom vitenskapelig og kunstnerisk forskning. Det kan altså stilles spørsmål ved om fremstillingen av feltet i forslaget er hensiktsmessig (eller virker begrensende), tatt i betraktning en situasjon der spennende

kombinasjoner av tilnæringsmetoder og kunstnerisk praksis byr på store muligheter også for tverrfaglig gevinst og samarbeid.

Institutt for musikkvitenskap går derfor inn for at fremstillingen i forslaget nyanseres i tråd med feltet internasjonalt, uten en unødvendig todeling. Fremstillingen av det kunstneriske utviklingsfeltet i forslaget bør med andre ord basere seg på en definisjon av hva det *er*, ikke hva det *ikke* er, dvs. ikke vitenskapelig (jfr. sitatet over).

Det er vesentlig at praksisorientert forskning innen de estetiske fagene styrkes, og dette bør skje på måter som åpner for ny tenkning og ny praksis og ikke virker begrensende på et felt som fortsatt er under utvikling.

Med hilsen

Peter Edwards
instituttleder

Målfrid Hoaas
administrativ leder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Målfrid Hoaas
+4722844428, malfrid.hoaas@imv.uio.no